UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 10. Hoc egit Deus Principibus per os populi, id quod egerat per os asinæ cum Balaam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-53012

Visual Library

in quinque millia hominum, teſtatur D. Ioannes quòd cum populus vt Meſſiam receperit:

Ioan. 6. 14.

Hic eſt verè Propheta, qui venturus eſt in mundum. His alludit modo Spiritus S. ex ore populi Iudæis acclamans: *Hic eſt Ieſus Propheta à Nazareth* q. d. Quæritis, Principes, quis ille ſit? *Quis eſt hic?* Reueremini illum: *Hic eſt Ieſus Propheta &c.* promiſſus à Deo, ſuſcitatus de medio fratrum noſtrorum, de gente, noſtraque progenie.

Hoc conſiderate, & illum agnoſcite, & ſcitote id quod inde ſequetur; licet enim eum ſolum videatis, nec ſit qui eum defendat, nec latus cingat, nec eius ſuſcipiat cauſam, & eum interimere, nihil præterea ſit, quàm occidere eum, cui nec ſit amicus fidelis, nec defenſor auxiliaris;

Ioan. 11. 50.

proinde veſtra fuerit hæc vltima concluſio. *Expedit vobis, vt vnus moriatur homo pro populo.* Non eſt vobis tamen cum illo negotium, ſed cum Deo ipſo: qui minatur. *Ego vltor exiſtam,* & verum credite, id quod vobis altero dixerat

Ioan. 8. 49.

die: *Vos inhonoraſtis me &c. eſt qui quærat & iudicet.* Attende generatio mala & adultera, id quod agis, Deum enim tibi ſuſcitas inimicum, & illum affligens, Deum ipſum contra te prouocas aduerſarium: iam dudum noſtis brachij eius fortitudinem, & manuum ipſius grauitatem, quando plenam totamque applicat ferituris, & id quod vobis præcauit per Iſaiam Pro-

Iſa. 30. 13.

phetam. *Erit vobis iniquitas hæc, ſicut interruptio cadens & requiſita in muro excelſo. &c. & comminuetur, ſicut conteritur lagena figuli contritione perualida & non inuenietur de fragmentis eius teſta, in qua portetur igniculus de incendio, aut hauriatur parum aquæ de fouea.*

Quibus verbis intendit vobis declarare, quod ad tales coarctabimini miſerias & calamitates, in tantæ malitiæ iuſtum ſupplicium, vt ita vos radicitus euellat, vt vobis nec ſuperſit Sacerdotium, nec templum, nec ſacrificium, nec altare, nec Rex, nec Propheta, nec honor, nec vita, nec Deus, nec bonum quidquam: & quod vos ita minutim conteret, vt redacti in cineres, vento per mundum vniuerſum diſpergamini vagi & profugi, populorum omnium execrabile periſema.

§. 10. *Hoc egit Deus Principibus per os populi, id quod egerat per os aſinæ cum Balaam.*

HOc egit Spiritus S. cum illis, quod olim 27 ☞
cum Balaam ariolo: qui cum allectus auri cupiditate, populo Dei maledicere propoſuiſſet: & iam animi conſilium auidiùs proſequeretur: voluit illum Deus præuenire, & ab hac iniqua cogitatione cohibere, quando iam feſtino gradu tendebat aſinamque, qua vehebatur, atrociùs verberibus impellebat; proinde aperit Deus aſinæ oculos, vt videat, id quod ariolus ille præ malitia non cernebat: Angelum ſcilicet, qui ſtricto gladio ſtabat ex oppoſito, in eum collimans, quem ſi vlterius progrederetur, in viſcera ipſi adigeret, ſimiliter & aſinæ ora laxat. quæ conuerſa præſtigiatorem alloquitur: quid agis infelix? Noſtin' quid animo verſes? Aperi oculos, & intuere iſti quem agas. Attende

I. Aſina docet Balaã, ſic & populus Principes Iudæorum.

Balaam, & conſidera, Dei Angelum fortiſſimum, pugione in viſcera tua directo armatum. Perpende cum illo tibi eſſe negotium: ille quippe eſt, qui populi Dei procurat incolumitatem, in quem tendis temerarius. Reuertere denuo: hoc enim conſilium, ad cuius tendis executionem, non ei, quem cogitas, nocebit, ſed tibi: Angelus enim adſtat, qui ſecet te medium. Eleganter expendit D. Petrus hoc factum:

2. Pet. 2. 16.

Correptionem habuit ſuæ veſaniæ ſubiugale animal mutum, hominis voce loquens, prohibuit Prophetæ inſipientiam. Arcanis ſcatent verba ſingula, conſideratione dignis. Intuere: Quis quo ſapientior, quis quem corrigit, quis quo acutiùs videat? ſubiugale mutum animal (ait D. Chryſoſt.) quod

D. Chry. Hom. 13. in varios loc. Mat. Tom. 8.

(*eſt irrationabilius omnibus animantibus, magis multum, infirmum & ignobile.*) Ecce aſina, populus eſt, qui ſubiugale dirigebant, hi Principes erant, & Sacerdotes: & ipſi cœci, & aſina claris videns oculis. Illi percunctantur: *Quis eſt hic?* illa reſpondet: *Hic eſt Ieſus Propheta &c.* Quid profuit ſibi percuſſus Balaam, dum verberibus impetit aſinam & verbis. *Quis eſt hic?* Quod, vt diximus, nihil aliud fuit, quàm plebem reprehendere, & accuſare criminis: quòd tali exciperet honore viliſſimum hominem, qualem Chriſtum eſſe calumniabantur ſed linguam ſumpſit Deus aſinæ, vt doceat, vt corrigat.

Hic eſt Ieſus Propheta &c. Infortunati, noſtis, quid agatis? Aperite oculos, attendite contra quem moueamini. Cernite, quòd ſit ille Prophe-

ta, cuius ſibi Deus ſumit vlciſcendam iniuriam: hic ſe veſtra ſentit proditione grauatum, ipſe eam vindicabit ſeueriùs. Huius illos Spiritus ſanctus præmonere: quinimo & te huius præmonet, vt attendas, miſer, quid agas, quando paſſionibus tuis obediens, tibi perſuades, ſe tibi poſſe opponere neminem, quòd tibi cum Deo ſit negotium, & ipſe ſit, qui tuarum erit vindex impudentiarum. Credis te impunem poſſe pauperculos proſequi, quos ſolos cernis, ac in eos manum mittere pro libidine tua, eorumque bona deprædari? Hoc noueris, Deum eſſe, **Rom. 14.** qui illos ſuæ fidei ſumpſit conſeruandos *Dominus illum aſſumpſit*. Ad eius dexteram collocantur, vt illos defendat, & te caſtiget perſecutorem: proinde dixit vates Regius: **Pſal. 108. 31.** *Qui adſtitit à dextris pauperis*. Putaſne Bipedum impuriſſime, te liberum habere in domum talis acceſſum, & quæ ita tibi ſit ad manum, (a) Meretrix cellaris vt nemo ſit qui voluptatibus tuis contradicat? **(a) *Tan a su pan y cuchillo*.** hoc igitur tibi perſuade, Deum cum Angelis ſuis tibi adſtare, & diſſolutionibus tuis grauiter offendi: in eum hæc patras, & ille eſt, qui à te ſtrictiſſimam exiget rationem, puniens ignibus, pœniſque ſempiternis. Ne erraueris, O diuitiarum gurges, pauperum aſpernator, qui dum eleemoſynis pauperes alere tenereris: eoſdem iniuriis laceſſis, illos aſpernaris, ſuccurrere dedignaris, ſed Deum aſpernaris: ille **Matt. 25. 40.** enim eſt, qui ait: *Quamdiu vni ex minimis meis feciſtis, mihi feciſtis*. Tu vero ſanguiſuga fœnerator, qui in hoc tibi complaces, quòd pauperum ſanguinem exhauris, & neminem arbitraris viuere, qui exigat rationem, diem tibi dicat, pro illo, de iis, quæ deprædatus es. Ipſe Deus eſt qui ſe exhauſtum ſtomachatur & vt talis, cauſam hanc ſibi aſſumet ventilandam.

28 Attende, conſule, prouide tibi Diuinum plane conſilium Spiritus S. **Eccli. 37. 20.** *Ante omnia opera verbum verax præcedat te, & ante omnem actum, conſilium ſtabile*. Vox hæc *Verbum verax*, ſignificat conceptum intellectus, quo iuſtè, ac veraciter homo in ſe concipit rem ſicuti eſt: quò ſubtiliter exponit D. Ioannes conceptum ſeu **Ioan. 1.** Verbum Diuini intellectus, dum ait: *In principio erat Verbum*. Artifex, cui aliquod incumbit opus faciendum, primo eius ſibi format in intellectu conceptum. Quotieſcumque igitur (ait Deus) aliquid vis facere, forma prius eius conceptum, nihil agas inconſideratè. Hæc eſt peccatoris (vt aduertit D. Anſelm.) infelix inſipientia, qui prius pariat, quam concipiat, ita Dauid: **Pſal. 7. 14.** *Ecce parturiit iniuſtitiam, & concepit dolorem*. Id quod primum iniuſtitiam, poſtmodum vocat dolorem, ob præclariſſimas rationes, quas modo non vacat explanare. Nota, monet Propheta: *Peperit, & concepit*. An non vates ſapientiſſimè rerum inuertis ordinem? prius enim natura eſt concipere, quàm parere. Nouit optimè quid dicat, & his verbis deſcribit, id quod agit peccator, quando peccatum aliquod vult committere, non priùs mente concipiens id quod agit, nec attendens prudentiùs Chariſſimè quando proponis aliquid facere: ante omnia, eius forma tibi conceptum, maturè conſidera, quale ſit illud opus, quod aggrederis, quòd ſit contra Deum, quòd ille ſit, quem offendis, quem tibi ſuſcitas inimicum, qui illud ſeuerus index caſtigabit; quòd infames illæ deliciæ, vile illud lucrum illud abiectum intereſſe, illa voluptas momentanea; ſit animæ tuæ perditio, vitæ tuæ mors & quidquid per illa omnia lucraris, ignes ſint æterni, pœnæ numquam finiendæ: momentaneam illam eſſe voluptatem, cruciatus verò tamdiu duraturos quamdiu Deus, Deus erit; ſagax obſerua: quòd tam vili pretio, te Satanæ vendas vapulandum mancipium: & ſeruituti te tradas omnium tyrannorum crudeliſſimi.

Verbum verax præcedat te: Conſilium cape, priuſquam peccatum committas: *Ante omnem actum conſilium ſtabile*. Non ſit tale conſilium, quod ſolam præſentem conſideret voluptatem, & inordinatam paſſionem, quæ te modo propellit in facinus, ſed ſtabile & firmum; attentè appendas, quid ſit quod inde lucraris, quidque illud quod perdis, & quibus te periculis exponas, quæ vltima experiaris, quæ tibi ſit Deo reddenda ratio, quem adeo irritas intrepidus. Ne aſſimileris huic malefauſtorum ſynagogæ, qui velut aſino ſylueſtri acti, maloque æſtro perciti; tanto ſceleri conſenſerunt, vt Chriſtum Dominum occiderent, non attendentes, quem condemnarent; & nihilominus, aperuit illis Deus oculos per ora populi, ſuadendo, vt conſilia agerent ſaniora, ſibi conſulerent; attenderent quis eſſet ille, quem perdere geſtiebant, & quòd nefarium hoc conceptum, ſacrilegumque homicidium perpetrantes, ſibi ipſis maximum damnum acquirerent, & perditionem abſolutiſſimam nanciſcerentur. Eo illos modo tractat, quo fratricidam Cain, qui inuidiæ genio malè commotus in fraternam cædem toto furore rapiebatur, attamen, vt ei mentem ſaniorem adferat, & à tanta malitia retrahat meliorem, obuius occurrit, & volens ei oculos aperire, conſulit: ſecundum lectionem Septuaginta, (quàm ad rem noſtram

Lib. 5. de ciuit. c. 7. Gen. 4. 7.

noſtram expendit D. Auguſt.) *Peccaſti: Quieſce: ad te conuerſio eius.* Cain in te reuertere: In fraternam cædem properas? hanc concepiſti? Ne perficias, ſiſte, retrogradere, propoſitum muta ſanguineum, quieſce, & attende, quidquid fratri tuo intuleris; hoc in caput tuum redundabit: teipſum prius & peius occides, & ipſum Deum habebis aduerſarium qui fratris ſtabit aduocatus. *Ad te conuerſio eius.* Hoc ipſum Deus perfidis his Iudæis ex ore populi ſignificabat. Coniuraſtis in Chriſti mortem, infernali veſtra commoti inuidia, Caino nequiores? *Quieſcite:* Siſtite in via perditionis, genimina viperarum, gradum reprimite, ipſum enim iniuſtè perdentes, iuſtè perdetis & vitam veſtram, & ſalutem: *Hic enim eſt Ieſus Propheta*; Deum vobis huius innoxij ſanguinis laceſſitis vindicatorem: hic eſt enim Propheta, quem vobis promiſit Deus qui ei factas vlciſcetur calumnias. Hoc idem tibi intonat, peccator: *Peccaſti? Quieſce, ad te conuerſio eius.* Aduerte te iacturam facere vitæ ac ſalutis tuæ, quodque contra te ſtultus prouocas Deum, hoſtem, omnium potentiſſimum.

§ II. Intrauit in Templum *Recta tetendit Chriſtus ad templum, veniebat enim ſacrificandus, & docturus Epiſcopos, in quo errauit Theophylus Alexandrinus.*

29 INgreſſus Dominus ciuitatem pompa illa triumphali & comitatu illo permagnifico, rectâ tetendit ad templum, idque pluribus de cauſſis. Primam dat Angelicus Doctor D. Thomas (In cap. 21. Matth.) vt oſtendat quòd ipſe agnus eſſet, qui ſe voluntariè in ſacrificium præſentabat offerendum & vt talis rectâ tendit ad templum, vtpote locum ſacrificiorum. Præceperat Deus, vt agnus, cuius immolatione feſtiuitas Paſchalis inchoabatur, immolaretur ad quartamdecimam Lunâ menſis Martij, attamen quinque ante diebus, ſcilicet Lunâ decimâ, introducerent illum floribus adornatum, ramis, canticis, & ſolemni iubilatione. Ecce hoc, modo perfectum in Chriſto prout dicemus Dominica Palmarum. Quinque diebus ante diem ſacrificiorum Hieruſalem ingreditur, vt vero pateat, quòd ipſe ſponte ſua veniat, recta tendit ad locum ſacrificiorum, figurarum eius ſacrificij, quod ipſe offerret. Secunda ratio eſt illa, quam ipſe Chriſtus indigitat, & declarat idem D. Thom. loco citat. quod voluerit ſe verum & legitimum Dei filium demonſtrare. Quò enim eundum eſt Principi primogenito, & heredi Regis, quando curiæ ſuæ intrat ciuitatem, niſi ad Palatium, & patris ſui domum? Hæc eius eſt propriiſſimum habitaculum. Dein eadem ratione voluit primùm Patrem ſuum æternum honorare; eius ſe conſpectibus ſiſtere, eius gloriæ conſignare, honorem quò eum eodem die populus fuerat veneratus: & cum iam paſſionis ſuæ ac mortis ageretur negotium; ad hoc primum voluit paterna benedictione præmuniri: vt diſceſſus ex hoc mundo, eiuſdem ingreſſui conueniret. Quando quippe in hunc mundum venit, natus in oppidulo Bethlehem prima domus, quam adiit, templum fuit, quo eum Mater duxit ſanctiſſima, quando eum æterno Patri ipſo Purificationis feſto præſentauit: quaſi dicat verba illa, quæ ex ore Dauid compoſuerat: *Dixi: Ecce venio, &c. vt faciam voluntatem tuam.* (Pſal. 39. 8.) Simul & aſſerens aduentum ſuum, perſonam ſuam & omnem vitam ſuam: ſicque propheticum illud Malachiæ implebatur: *Et ſtatim veniet ad templum ſanctum ſuum, dominator, quem vos quæritis.* (Malach. 3. 1.) Illuſtrans paternam illam domum, & Diuinâ ſuâ præſentiâ glorioſiorem reddens quàm illa vnquam fuerat, quam ædificauit Salomon, argento, auroque fulgidiſſimam, propheticum illud adimplens Aggæi, *Magna erit gloria domus iſtius nouiſſimæ, magis quàm primæ.* (Cap. 2. 10.) Modò verò, dum tranſit ex hoc mundo ad Patrem, pariter ſe eiuſdem offert conſpectibus, ſimulque ſuam, quam aggreſſurus erat mortem ſcilicet, & acerbiſſimos, quos paſſurus erat, cruciatus. Offert aduentum, & iter, ingreſſum & egreſſum: cum totum illud eſſet opus Patris, & in gloriam Patris & ex Patris obedientia. Ex hoc Chriſti opere, inualuit inter Sanctiſſimos Patres conſuetudo, quam ſuis conſtitutionibus confirmarunt. Vt notat Diuus Chryſoſtomus. (Epiſt. ad Innocent. Epiſc. Rom. Quæ incipit: Etiam antequam. Tom. 3.) Vt quilibet Epiſcopus intrans ciuitatem præ cæteris domibus, adiret Eccleſiam, & hoc tam inuiolabiliter obſeruabatur, vt eo ipſo, quo quis in hoc deficeret, vt Schiſmaticus haberetur & Deo iniurius: ſicut error foret intolerabilis, ſi Princeps ingrediens Curiam, vbi Rex Pater moraretur, aliique nobiles permulti, domum primum adiret priuati alicuius, & primùm Patris manus in obedientiæ & reuerentiæ ſignum non oſcularetur. Et eodem ex iudicio colligit idem D. Chryſoſtom. Theophylum Epiſcopum, non recipiendum vt Epiſcopum & Paſtorem, qui Conſtantinopolim aduenerat Concilium coacturus, ſed vt lupum reiiciendum, quia deſcendens de naui,